

GUDSTJENESTE MED DÅP OG NATTVERD

3. søndag i påsketiden

Fjellhamar kirke 10. april 2016

Markus 6, 30 – 44

PREKEN

KINDEREGGET – TRE TING I EN

Noen har alltid tre punkter i en tale. I dag har jeg også det. Fortellingen om Jesus som metter 5000, er nemlig som et kinderegge – tre ting i en: Brødunderet, deleunderet og trosunderet.

BRØDUNDERET

Disiplene hadde akkurat vært på sitt første praksisoppdrag alene. To og to dro de rundt. Bodde der de ble budt inn. Forkynte om Guds rike og ba for syke og besatte. Så vendte de tilbake og samlet seg hos Jesus. Og de hadde mye å fortelle om, alt de hadde gjort og hva de hadde lært folket. Men det var ikke ro å få for Jesus og disiplene. Det kom og gikk folk hele tiden. De fikk ikke en gang tid til å

spise. Populariteten og interessen rundt Jesus hadde økt merkbart på en god stund nå.

Da tok Jesus time out, eller retreat som det kalles i kirka: Kom med meg til et øde sted hvor vi kan være alene, og hvil dere litt! Jesus ville at disiplene som hadde gitt så mye til andre, nå skulle få litt påfyll selv. Hvile, og tid alene sammen med Jesus. Til å fortelle, spørre, lytte og tenke. Lade batteriene.

Retreaten gikk på dunken. Den varte så lenge som båtturen tok. For folk så at det dro bort og hvilken retning. Høydene rundt Genesaretsjøen gjorde at de kunne se båten og følge etter til fots rundt. Og folk fra byene rundt hang seg på. Så når båten tok bunn og de steg i landet på dette stedet som skulle være øde og stille, var de langt fra alene. Langt fra noen stille og rolig retreat. Jesus la ikke ut med båten igjen for å finne et annet sted. Nei, han fikk inderlig medfølelse med dem og ga seg til å undervise dem.

Klokka gikk, eller sola gikk, og disiplene så at kvelden nærmet seg. De ba Jesus sende dem fra deg

så de kunne få tid til å komme hjem å få seg mat. Jesus hadde et annet forslag: Dere skal gi dem mat! Disiplene himlet med øynene, ser jeg for meg, og foretok en konsekvensanalyse. Skal vi kanskje kjøpe brød for 200 denarer til alle disse? 1 denar er en dagslønn. La oss si 1000,- kr for enkelhets skyld. Brød for 200 000,- ble mye brød og en slitsom handletur! Det ble ingen handletur. Disiplene samlet sammen på Jesu ord det som var å finne . Fem brød og to fisker. Folket ble organisert i matlag på 50 og 100. Jesus velsignet og takket for maten. Brøt det og ba disiplene dele ut. Og alle 5000 ble mette.

Det står ikke noe om hvordan og akkurat når underet skjedde. Så da kan man leke med tanken. Jeg ser for meg at det var først når disiplene begynte å dele ut at underet skjedde. Ikke på forhånd. De måtte stole på Jesus, ta sjansen å begynne å dele disse få stykkene de hadde. Og mens de beklaget seg til folk at det var så lite så merket de at det ble jo ikke tomt. Underet skjedde mellom hendene deres. Brødunderet, fem fisker og to brød ble mat i overflod til 5000 menn.

Brødunderet gjorde antageligvis sterkt inntrykk. Det er det eneste underet som alle evangelistene forteller om.

DELEUNDERET

Brødunderet var stort, ufattelig for oss. Sånn sett er vel deleunderet, nærmere oss. Brødunderet startet i magen til Jesus. Ikke fordi han var sulten. Men når Jesus så folket som hadde løpt og gått, langt ut i ødemarken, satt det seg i magen hans. Han fikk inderlig medfølelse. Ordet for inderlig medfølelse, er et ord som egentlig kan bety innvoller. Synet av folket som søkte han, beveget han innerste inne, i magen. Det var drivkraften bak alt som skjedde videre. Bak brødunderet. Og bak deleunderet. For den inderlig medfølelsen gjorde at Jesus ville dele med de som ikke hadde. Han delte av sin kjennskap til Gud, og på maten på uvanlig vis. Ønsket om dele og gi preget alt Jesus gjorde. Det er Guds hjertesak. Å gi og dele. Og alt Gud deler og gir, blir mer når det deles. Evangeliet handler jo om det. Jesus som deler og gir sitt liv for oss.

Deleunderet startet med Jesu inderlig medfølelse og fortsatte med guttungen som i følge de andre evangeliene ga han de fem brødene og to fiskene. Var han lettlurt, guttungen? Jeg er litt sånn at når vi er en liten gruppe så er det lett å tenke deling, alle skal få. Jeg deler av mitt. Men er jeg på et sted sammen med 5000 andre, på Åråsen f eks., blir det motsatt. Greier ikke forhold meg til 5000 andre. De er ikke personer lenger, men en masse. Håpløst å dele på det jeg har til så mange. Så hadde jeg vært der ute i ødemarken med 5000 andre, og sulten begynte å melde seg så hadde jeg ikke delt matpakka mi. Den hadde jeg holdt for meg sjøl. Men guttungen lot seg lure. Eller var han første mann som ble grepet av deleunderet? Og når han startet det spredte seg kanskje? Kanskje en liten del av brødunderet var at flere ble grepet av deleunderet? At det var noen flere som hadde med mat, men som ikke ga det til disiplene når de samlet inn? Men så så de hva guttungen gjorde. Han delte sitt med Jesus. Og Jesus tok det ikke til seg selv og disiplene, men delte videre ut til alle. Da ble de som kanskje hadde med seg litt mat grepet og deleunderet vokste.

Jesus vil at vi skal gi mat til dem som trenger det. Ikke med spektakulære brødundere som han gjorde her. Men med mange deleundere. Jorda har nok til at vi alle har mer enn nok til å leve å ha det godt. Hvis vi lar deleunderet nå oss.

Vi kjente det i magen når vi så bildet av 4-åringen som lå død på Hellas strender i fjor høst. Vi måtte gjøre noe. Vi ville dele. Så ble det så mange å dele med, og det ble ikke så enkelt. Hva gjør vi da? Lytter vi til magefølelsen, den inderlig medfølelsen som griper oss dypt der nede? Eller lytter vi til den mer kjølig, beregnende logikken? Vi bør ha begge deler med oss. Hode og hjerte. Men like fullt; heller ja til godhetstyranni, enn kalkulerende logikktyranni. Kalkulerende logikktyranni ender fort med å opprettholde status quo. Inderlig medfølelse som sitter i magen har derimot kraft i seg til å sette oss i bevegelse ut av vår selvopptatthet, og ut til vår neste. La oss bli med på deleunderet!

TROSUNDERET

Til slutt trosunderet. Som kanskje er det største som skjedde denne dagen i ødemarken. Jesus inderlig medfølelse gikk dypere enn til behovet for en matpakke på slutten av dagen. Hør hva som står: *Han fikk inderlig medfølelse med dem, de var som sauer uten gjeter. Og han ga seg til å undervise dem om mange ting.*

Verre enn romlende mager var nagende motløshet. Brød og fisk hadde de spist før og de kom snart til å bli sultne igjen. Verre var det at de manglet håp. De manglet retning og mening. Det satte seg i magen på Jesus. Alle disse menneskene som dro ut til han i ødemarken, de lengtet etter en gjeter. En som kunne vise vei. Gi trygghet, verdi og håp. En fremtid de kunne tro på.

Så derfor ga Jesus seg til å undervise dem om mange ting. Det de trengte aller mest var mat for sjel og ånd. Ord og sannheter om Gud, om nåde, om tilgivelse. Ord om tro, håp og kjærlighet som de kunne styrke seg på. De trengte et trosunder. Matpakke måtte til, det skjønte Jesus, den gode

gjeteren, men det kom lenger ned på lista. Viktigst var det å få noe og noen å tro på.

Det er ikke annerledes i dag. Jesus vil gi oss noe å tro på, noe å leve for. Han vil gi deg en trygghet på at du er elsket, at du er verdifull, at du ikke er alene, at Gud er full av nåde. Han vil gi oss en fremtid å tro på. Han vil gi oss et trosunder.

Ungdom i dag er prakt eksempeler. De er mer lovlydige, bruker mindre rus, har bedre forhold til lærere og foreldre, har høye ambisjoner for utdanning. Baksiden er at de sliter med psykisk stress. 30 % av jentene gjør det. Det er kommet TV det også, i sykt perfekt, skam og jeg mot meg. Der får de til dels god hjelp til å takle dette.

Jeg tror ungdommene våre og alle andre i vår tid trenger Jesus like mye som før. Han godtar oss som vi er. Med psykisk stress, med skam, med alt som ikke er perfekt, inkludert jaget i oss etter å være perfekt. Vi kan komme sånn vi er til Jesus. Med våre mangler, med våre sår. Med vår synd. Han ga sitt liv i kjærlighet for oss og tok straffen for våre synder. Jesus er sykt perfekt. Jeg er ikke det. Jeg

skal bare gi mitt liv til han. Gi min synd til han,
mine bekymringer. Kjære deg, la trosunderet skje.
Det skjedde i dåpen for de to. Det kan skje for oss i
vårt hjerte nå, og i nattverden.